

**Työsopimuslaki**

**käytännönläheisesti**

Kirsi Parnila • Reetta Riihimäki

# Työsopimuslaki

käytännönläheisesti

© Helsingin Kamari Oy ja tekijät

ISBN 978-952-246-897-0

Ammattikirjaston ISBN 978-952-246-898-7

E-kirjan ISBN 978-952-246-899-4

2., uudistettu painos

Ulkoasu ja kansi Heljä Silvennoinen

Taitto Keski-Suomen Sivu Oy

Hansaprint Oy 2024

## ALKUSANAT

**T**yösopimuslaki on tullut voimaan jo vuonna 2001, ja sitä on sen jälkeen muutettu ja täydennetty lukuisia kertoja. Työsopimuslaki käytännönläheisesti -kirjan toiseen, uudistettuun painokseen on päivitetty muutokset 18. toukokuuta 2024 saakka. Edellisen painoksen jälkeen muuttuneita asioita ovat muun muassa seuraavat:

- **Työsopimuksen määritelmä:** Lakiin on lisätty täsmennys, jonka mukaan epäselvissä tilanteissa työsuhteen olemassaolo arvioidaan kokonaisharkinnalla. Tämä tarkoittaa, että työsuhteen määrittelyssä otetaan huomioon työn tekemisen ehdot, olosuhteet, osapuolten tarkoitus ja muut asiaan vaikuttavat seikat, eikä pelkkä työntekosuhteen nimeäminen yrittäjyydeksi riitä, jos muut seikat viittaavat työsuhteeseen.
- **Vaihtelevaa työaika koskevat säännökset:** Vaihtelevan työajan sopimusten käyttöä on rajoitettu. Työnantajan on tarkasteltava vähintään kerran vuodessa, toteutuvatko sovitun työajan ehdot. Työnantajan aloitteesta tehtävissä sopimuksissa ei saa sopia vähimmäistyöajasta pienempää määrää kuin mitä työnantajan työvoiman tarve edellyttää.
- **Perhevapaaudistus,** joka tuli voimaan 1.8.2022, on tuonut merkittäviä muutoksia perhevapaisiin.
- **Kilpailukieltosopimusten osalta työnantajalle on tullut** velvollisuus maksaa työntekijälle korvausta kilpailunrajoitusajalta.

Koska laissa ei voida säätää ja ennakoita jokaista työelämän eteen tuomaa tilannetta, on lakiteksti monilta osin hyvin yleisluonteista ja antaa lukijalle kovin vähän vastauksia käytännön tulkintakysymyksiin. Työsopimuslaki on kuitenkin työelämän peruslaki, ja siksi jokaisen työnantajan edustajan on syytä se käytännön tasolla tuntea. Pyrimme kirjassa antamaan käytännönläheisiä ohjeita työelämässä ilmeneviin työsopimuslain tulkintakysymyksiin. Kirjan tarkoituksena on toimia nopeana ja helppokäyttöisenä hakuteoksena, josta löytyy vaivatta ratkaisu ja lainmukainen toimintaohje erilaisiin työsuhteisiin liittyviin tilanteisiin.

Kirjassa käsitellään lain keskeiset kokonaisuudet. Lukija saa tiedot

- työnantajan ja työntekijän yleisistä velvollisuuksista
- työsopimuksen tekemisestä ja muuttamisesta
- työsuhteen vähimmäisehtojen määräytymisestä

- työntekijän oikeudesta perhevapaisiin ja sairausajan palkkaan
- työntekijän lomauttamisesta
- työsopimuksen päättämisestä.

Kirjan lopussa on mallilomakkeet työsopimuksen tekemisestä, varoituksesta, lomautusilmoituksesta ja työsuhteen päättämisilmoituksesta. Liitteenä on myös työsopimuslaki.

Kirjassa on sivuutettu tarkoituksellisesti kansainvälisluonteiset työsopimukset (työsopimuslain luku 11) sekä luku 11 A työnantajien yhteisvastuusta palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä. Myös työsopimuslain luku 13 erinäisistä säännöksistä on rajattu tämän teoksen ulkopuolelle.

Olemme jakaneet kirjoitusvastuun mutta lukeneet, keskustelleet ja korjanneet toistemme tekstejä. Otamme myös mielellämme vastaan palautetta osoitteisiin [kirsi.parnila@helsinki.chamber.fi](mailto:kirsi.parnila@helsinki.chamber.fi) ja [reetta.riihimaki@helsinki.chamber.fi](mailto:reetta.riihimaki@helsinki.chamber.fi)

*Kirsi Parnila – Reetta Riihimäki*

# Sisällys

---

|          |                                                                         |           |
|----------|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Työsopimus</b>                                                       | <b>17</b> |
| 1.1      | Työsopimus ja työsuhteen tunnusmerkit                                   | 17        |
| 1.1.1    | Työsuhteen tunnusmerkit                                                 | 17        |
| 1.1.2    | Kokonaisharkinta: työntekijä vai yrittäjä                               | 19        |
| 1.2      | Poikkeukset työsopimuslain soveltamisalasta                             | 22        |
| 1.2.1    | Julkisoikeudellinen palvelussuhde ja palvelusvelvollisuuden täyttäminen | 23        |
| 1.2.2    | Tavanomainen harrastustoiminta                                          | 23        |
| 1.2.3    | Erikseen lailla säädetty sopimukset työnteosta                          | 24        |
| 1.3      | Työsopimuksen muoto ja kesto                                            | 24        |
| 1.4      | Määräaikainen työsopimus                                                | 25        |
| 1.4.1    | Perusteltua syytä ei tarvita                                            | 25        |
| 1.4.2    | Perusteltu syy                                                          | 26        |
| 1.4.2.1  | <i>Työn luonne</i>                                                      | 26        |
| 1.4.2.2  | <i>Työn kausiluonteisuus</i>                                            | 26        |
| 1.4.2.3  | <i>Projekti</i>                                                         | 27        |
| 1.4.2.4  | <i>Sijaisuus</i>                                                        | 27        |
| 1.4.2.5  | <i>Muu perusteltu syy</i>                                               | 27        |
| 1.4.2.6  | <i>Kysynnän vakiintumattomuus</i>                                       | 28        |
| 1.4.2.7  | <i>Harjoittelu</i>                                                      | 28        |
| 1.4.3    | Määräajan ilmoittaminen                                                 | 28        |
| 1.4.4    | Toistuvat määräaikaiset työsopimukset                                   | 29        |
| 1.4.5    | Määräaikaisen työsopimuksen muuttuminen toistaiseksi voimassa olevaksi  | 31        |
| 1.4.5.1  | <i>Ilman perusteltua syytä tehty</i>                                    | 31        |
| 1.4.5.2  | <i>Sopimuskauden hiljainen pidennys</i>                                 | 31        |
| 1.4.6    | Sekamuotoinen työsopimus                                                | 31        |
| 1.5      | Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa       | 32        |
| 1.6      | Koeaika                                                                 | 32        |
| 1.6.1    | Koeajasta sopiminen                                                     | 33        |
| 1.6.2    | Koeajan pituus                                                          | 33        |
| 1.6.2.1  | <i>Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus</i>                           | 33        |
| 1.6.2.2  | <i>Määräaikainen työsopimus</i>                                         | 33        |
| 1.6.2.3  | <i>Vuokratyötekijät</i>                                                 | 34        |
| 1.6.3    | Koeajan pidentäminen                                                    | 34        |

|          |                                                                                  |           |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.6.4    | Koeajan sijoittaminen                                                            | 35        |
| 1.6.4.1  | <i>Peräkkäiset työsopimukset</i>                                                 | 35        |
| 1.6.4.2  | <i>Työsuhteen aikana</i>                                                         | 36        |
| 1.7      | Työsuhteen kestosta riippuvat työsuhde-etuudet                                   | 36        |
| 1.8      | Vajaavaltaisen työsopimus                                                        | 37        |
| 1.9      | Oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen                                       | 37        |
| 1.9.1    | Työntekijän avustaja                                                             | 37        |
| 1.9.2    | Työnantajan sijainen                                                             | 38        |
| 1.10     | Liikkeen luovutus                                                                | 38        |
| 1.10.1   | Ei liikkeen luovutus                                                             | 38        |
| 1.10.2   | Liikkeen luovutuksen tunnusmerkit                                                | 39        |
| 1.10.2.1 | <i>Toimintojen ulkoistaminen</i>                                                 | 39        |
| 1.10.2.2 | <i>Alihankkijan vaihtaminen</i>                                                  | 40        |
| 1.10.3   | Vastuut liikkeen luovutuksessa                                                   | 40        |
| <b>2</b> | <b>Työnantajan velvollisuudet</b>                                                | <b>41</b> |
| 2.1      | Yleisvelvoite                                                                    | 41        |
| 2.2      | Tasapuolinen kohtelu ja syrjintäkielto                                           | 41        |
| 2.2.1    | Tasapuolisen kohtelun velvollisuus                                               | 42        |
| 2.2.2    | Määräaikaiset ja osa-aikaiset työntekijät                                        | 44        |
| 2.2.3    | Syrjinnän kielto                                                                 | 44        |
| 2.2.3.1  | <i>Yhdenvertaisuuslaissa kielletty syrjintä ja yhdenvertaisuuden edistäminen</i> | 45        |
| 2.2.3.2  | <i>Tasa-arvolaissa kielletty syrjintä</i>                                        | 48        |
| 2.3      | Työturvallisuus                                                                  | 51        |
| 2.4      | Selvitys työsuhteen keskeisistä ehdoista                                         | 52        |
| 2.4.1    | Työsopimuksen keskeiset ehdot                                                    | 53        |
| 2.4.1.1  | <i>Osapuolet</i>                                                                 | 53        |
| 2.4.1.2  | <i>Alkamisajankohta</i>                                                          | 54        |
| 2.4.1.3  | <i>Määräaikaisen työsopimuksen kesto ja peruste</i>                              | 54        |
| 2.4.1.4  | <i>Koeaika</i>                                                                   | 54        |
| 2.4.1.5  | <i>Työntekopaikka</i>                                                            | 55        |
| 2.4.1.6  | <i>Työtehtävät</i>                                                               | 56        |
| 2.4.1.7  | <i>Työehtosopimus</i>                                                            | 57        |
| 2.4.1.8  | <i>Palkka</i>                                                                    | 58        |
| 2.4.1.9  | <i>Työaika</i>                                                                   | 59        |
| 2.4.1.10 | <i>Vuosiloma</i>                                                                 | 60        |
| 2.4.1.11 | <i>Irtisanomisaika</i>                                                           | 61        |
| 2.4.1.12 | <i>Ulkomaantyö</i>                                                               | 62        |
| 2.4.2    | Muut ehdot                                                                       | 63        |
| 2.4.2.1  | <i>Vähimmäispalveluaika</i>                                                      | 63        |
| 2.4.2.2  | <i>Sivutoimet</i>                                                                | 63        |

|          |                                                                                                                                          |    |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.4.2.3  | <i>Rekrytointi- ja houkuttelukielto</i>                                                                                                  | 63 |
| 2.4.2.4  | <i>Tekijänoikeudet</i>                                                                                                                   | 64 |
| 2.4.2.5  | <i>Työsuhdekeksinnöt</i>                                                                                                                 | 64 |
| 2.4.2.6  | <i>Sähköposti</i>                                                                                                                        | 65 |
| 2.4.3    | <i>Työsuhteen ehtojen muuttaminen</i>                                                                                                    | 67 |
| 2.4.3.1  | <i>Vakiintunut käytäntö</i>                                                                                                              | 67 |
| 2.4.3.2  | <i>Muuttaminen sopimalla</i>                                                                                                             | 67 |
| 2.4.3.3  | <i>Muuttaminen työnjohto-oikeuden nojalla</i>                                                                                            | 67 |
| 2.4.3.4  | <i>Muuttaminen irtisanomismenettelyä käyttäen</i>                                                                                        | 68 |
| 2.4.3.5  | <i>Tilapäiset muutokset</i>                                                                                                              | 69 |
| 2.5      | <i>Velvollisuus tarjota työtä osa-aikaiselle työntekijälle</i>                                                                           | 69 |
| 2.6      | <i>Ilmoittaminen vapautuvista työpaikoista ja perusteltu vastaus mahdollisuudesta pidentää työaikaa tai työsopimuksen kesto</i>          | 70 |
| 2.7      | <i>Työehtosopimusten yleissitovuus</i>                                                                                                   | 71 |
| 2.8      | <i>Yleissitovuuden vahvistaminen ja voimassaolo</i>                                                                                      | 72 |
| 2.9      | <i>Vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa sovellettavat vähimmäistyöehdot ja oikeus käyttäjäyhtymien palveluihin ja järjestelyihin</i> | 73 |
| 2.10     | <i>Vähimmäispalkka työehtosopimuksen puuttuessa</i>                                                                                      | 73 |
| 2.11     | <i>Sairauspoissaolot ja sairausajan palkka</i>                                                                                           | 74 |
| 2.11.1   | <i>Oikeus poissaoloon</i>                                                                                                                | 74 |
| 2.11.1.1 | <i>Sairaudesta ilmoittaminen</i>                                                                                                         | 74 |
| 2.11.1.2 | <i>Sairauspoissaolon keskeyttäminen</i>                                                                                                  | 74 |
| 2.11.1.3 | <i>Korvaavan työn mahdollisuus</i>                                                                                                       | 75 |
| 2.11.2   | <i>Oikeus sairausajan palkkaan</i>                                                                                                       | 75 |
| 2.11.2.1 | <i>Sairaus tai tapaturma</i>                                                                                                             | 75 |
| 2.11.2.2 | <i>Lääkärintodistus</i>                                                                                                                  | 76 |
| 2.11.2.3 | <i>Työntekijän oman toiminnan merkityksen arviointi</i>                                                                                  | 77 |
| 2.11.2.4 | <i>Sairausajan palkanmaksuvelvollisuus lain mukaan</i>                                                                                   | 79 |
| 2.11.2.5 | <i>Sairausajan palkkaa koskevat työehtosopimusmääräykset</i>                                                                             | 80 |
| 2.11.2.6 | <i>Sairausajan palkan laskeminen</i>                                                                                                     | 81 |
| 2.11.2.7 | <i>Saman sairauden uusiutuminen</i>                                                                                                      | 85 |
| 2.11.3   | <i>Osasairauspäiväraha</i>                                                                                                               | 86 |
| 2.11.3.1 | <i>Edellytyksenä sopimus osa-aikatyöstä</i>                                                                                              | 87 |
| 2.11.3.2 | <i>Työntekijän terveydentilan arviointi</i>                                                                                              | 87 |
| 2.11.3.3 | <i>Osasairauspäivärahan suuruus ja pituus</i>                                                                                            | 88 |
| 2.11.3.4 | <i>Muutokset tehtyyn sopimukseen</i>                                                                                                     | 88 |
| 2.11.3.5 | <i>Kokoaikaiseen työhön paluu</i>                                                                                                        | 88 |
| 2.11.3.6 | <i>Vuosiloman ansainta</i>                                                                                                               | 89 |

|          |                                                                                         |            |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.11.4   | Sairaus- ja tapaturmapäivärahat työnantajan kannalta                                    | 89         |
| 2.11.4.1 | <i>Työnantajan ilmoitusvelvollisuus</i>                                                 | 89         |
| 2.11.4.2 | <i>Sairauspäiväraha</i>                                                                 | 89         |
| 2.11.4.3 | <i>Työkyvyn arviointi</i>                                                               | 90         |
| 2.11.4.4 | <i>Tapaturmapäiväraha</i>                                                               | 90         |
| 2.11.5   | Työkyvyttömyys ja vuosiloma                                                             | 91         |
| 2.11.5.1 | <i>Siirtoa pyydettyä "ilman aiheutonta viivytystä"</i>                                  | 91         |
| 2.11.5.2 | <i>Työkyvyttömyys osoitetaan lääkärintodistuksella</i>                                  | 92         |
| 2.11.5.3 | <i>Lomapalkan muuttaminen sairausajan palkaksi</i>                                      | 92         |
| 2.11.5.4 | <i>Siirretyn loman antaminen</i>                                                        | 93         |
| 2.12     | Työntekijän oikeus palkkaansa työnteon estyessä                                         | 93         |
| 2.13     | Palkan maksuaika ja -kausi                                                              | 95         |
| 2.14     | Palkanmaksukausi työsuhteen päättyessä                                                  | 95         |
| 2.15     | Palkan poikkeuksellinen erääntyminen                                                    | 96         |
| 2.16     | Palkan maksaminen                                                                       | 97         |
| 2.17     | Työnantajan kuittausoikeus ja palkkaennakko                                             | 98         |
| 2.18     | Työntekijän oikeus saada vapaata työstään kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten | 98         |
| 2.19     | Pakollisen koulutuksen maksullisuus ja työajaksi lukeminen                              | 99         |
| <b>3</b> | <b>Työntekijän velvollisuudet</b>                                                       | <b>101</b> |
| 3.1      | Yleiset velvollisuudet                                                                  | 101        |
| 3.2      | Työturvallisuus                                                                         | 103        |
| 3.3      | Kilpaileva toiminta                                                                     | 103        |
| 3.4      | Liikesalaisuudet                                                                        | 105        |
| 3.5      | Kilpailukieltosopimus                                                                   | 106        |
| 3.6      | Lainvastaiseksi todetun työnseisauksen jatkaminen                                       | 109        |
| <b>4</b> | <b>Perhevapaat</b>                                                                      | <b>111</b> |
| 4.1      | Raskaus-, erityisraskaus- ja vanhempainvapaa                                            | 111        |
| 4.1.1    | Raskaus- ja erityisraskausvapaa                                                         | 111        |
| 4.1.2    | Vanhempainvapaa                                                                         | 112        |
| 4.2      | Raskaana olevan ja äskettäin synnyttäneen työntekijän suojelu                           | 113        |
| 4.3      | Osittainen vanhempainvapaa                                                              | 114        |
| 4.4      | Hoitovapaa                                                                              | 114        |
| 4.5      | Raskaus- ja vanhempainvapaasta sekä hoitovapaasta ilmoittaminen                         | 115        |
| 4.6      | Osittainen hoitovapaa ja sen keskeyttäminen                                             | 116        |
| 4.7      | Tilapäinen hoitovapaa                                                                   | 117        |

|          |                                                               |            |
|----------|---------------------------------------------------------------|------------|
| 4.8      | Poissaolo pakottavista perhesyistä                            | 118        |
| 4.9      | Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi       | 118        |
| 4.10     | Omaishoitolovapaa                                             | 119        |
| 4.11     | Palkanmaksuvelvollisuus                                       | 120        |
| 4.12     | Työhönpaluu                                                   | 120        |
| <b>5</b> | <b>Lomauttaminen</b>                                          | <b>121</b> |
| 5.1      | Lomauttamisen määritelmä                                      | 121        |
| 5.2      | Lomautusperusteet                                             | 122        |
| 5.2.1    | Irtisanomisperuste                                            | 122        |
| 5.2.2    | Tilapäinen työn väheneminen                                   | 123        |
| 5.2.3    | Lomautuksesta sopiminen                                       | 123        |
| 5.2.4    | Lomautusaikainen työ                                          | 124        |
| 5.3      | Ennakkoselvitys ja työntekijän kuuleminen                     | 125        |
| 5.3.1    | Ennakkoselvitys                                               | 125        |
| 5.3.2    | Työntekijän kuuleminen                                        | 125        |
| 5.4      | Lomautusilmoitus                                              | 126        |
| 5.4.1    | Lomautuksen peruuttaminen                                     | 127        |
| 5.4.2    | Lomautuksen keskeyttäminen                                    | 127        |
| 5.5      | Todistus lomauttamisesta                                      | 127        |
| 5.6      | Työhön paluu lomautuksen jälkeen                              | 128        |
| 5.6.1    | Päättymisilmoitus                                             | 128        |
| 5.6.2    | Määräaikaisen lomautuksen päätyminen                          | 129        |
| 5.7      | Työsuhteen päättäminen lomautusaikana                         | 130        |
| 5.7.1    | Lomautettuna olevan työntekijän irtisanominen                 | 130        |
| 5.7.1.1  | <i>Irtisanomisaika</i>                                        | 130        |
| 5.7.1.2  | <i>Henkilökohtainen ilmoitus</i>                              | 131        |
| 5.7.2    | Lomautetun työntekijän oikeus päättää työsuhteen              | 131        |
| 5.7.2.1  | <i>Niin sanottu "200 päivän sääntö"</i>                       | 132        |
| 5.7.2.2  | <i>Lomautuksen ajaksi tehdyn työsuhteen irtisanomisoikeus</i> | 133        |
| 5.8      | Työsuhteen etuudet lomautusaikana                             | 133        |
| 5.8.1    | Lomautus ja vuosilomat                                        | 133        |
| 5.8.1.1  | <i>Loman ansainta kokoaikaisen lomautuksen ajalta</i>         | 133        |
| 5.8.1.2  | <i>Loman ansainta osalomautuksen ajalta</i>                   | 133        |
| 5.8.1.3  | <i>Säästövapaa ja lomautus</i>                                | 134        |
| 5.8.2    | Luontoisedut ja henkilökuntaedut lomautusaikana               | 134        |
| 5.8.2.1  | <i>Luontoisedut</i>                                           | 134        |
| 5.8.2.2  | <i>Työsuhteen asuminen</i>                                    | 135        |
| 5.8.2.3  | <i>Muut henkilökuntaedut</i>                                  | 135        |
| 5.8.3    | Sairausajan palkka ja lomautus                                | 136        |
| 5.8.4    | Lomautus ja raskausvapaa                                      | 137        |

|          |                                                                                |            |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>6</b> | <b>Työsopimuksen päättäminen</b>                                               | <b>138</b> |
| 6.1      | Määräaikaisen työsopimuksen päätyminen                                         | 138        |
| 6.1.1    | Päättymisajankohdan ilmoittaminen                                              | 138        |
| 6.1.2    | Yli viittä vuotta pidempi määräaika                                            | 139        |
| 6.1.3    | Poikkeukselliset päättämistilanteet                                            | 139        |
| 6.1.4    | Sekamuotoinen työsopimus                                                       | 139        |
| 6.1.5    | Muuttuminen toistaiseksi voimassa olevaksi                                     | 140        |
| 6.2      | Eroamisiän saavuttaminen                                                       | 140        |
| 6.2.1    | Eroamisiikä                                                                    | 140        |
| 6.2.2    | Sopimus alemmasta eläke- tai eroamisiästä                                      | 141        |
| 6.3      | Irtisanomisajat                                                                | 141        |
| 6.4      | Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen                                       | 142        |
| 6.5      | Irtisanomisajan palkka noudatettaessa vaihtelevaa työaikaa                     | 143        |
| 6.6      | Sopimussuhteen hiljainen pidennys                                              | 144        |
| 6.7      | Työnantajan takaisinottovelvollisuus                                           | 144        |
| 6.7.1    | Tiedustelu                                                                     | 145        |
| 6.7.2    | Työsuhteen ehdot                                                               | 145        |
| 6.7.3    | Työn samanlaisuus                                                              | 145        |
| 6.8      | Työtodistus                                                                    | 146        |
| <b>7</b> | <b>Työsuhteen päättämisperusteet</b>                                           | <b>148</b> |
| 7.1      | Yleissäännös irtisanomisperusteista                                            | 148        |
| 7.2      | Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet                           | 149        |
| 7.2.1    | Varoitus irtisanomisen edellytyksenä                                           | 150        |
| 7.2.2    | Kielletyt irtisanomisperusteet                                                 | 152        |
| 7.2.2.1  | <i>Sairaus, vamma tai tapaturma</i>                                            | 152        |
| 7.2.2.2  | <i>Osallistuminen työtaisteluun</i>                                            | 154        |
| 7.2.2.3  | <i>Mielipiteet sekä yhteiskunnallinen ja yhdistystoiminta</i>                  | 154        |
| 7.2.2.4  | <i>Oikeusturvakeinoihin turvautuminen</i>                                      | 155        |
| 7.2.3    | Muun työn tarjoamisvelvollisuus                                                | 155        |
| 7.2.4    | Esimerkkejä ja oikeuskäytäntöä työntekijästä johtuvista irtisanomisperusteista | 156        |
| 7.2.4.1  | <i>Ohjeiden vastainen menettely</i>                                            | 156        |
| 7.2.4.2  | <i>Luvaton poissaolo</i>                                                       | 157        |
| 7.2.4.3  | <i>Työvelvoitteen laiminlyönti ja alisuoriutuminen</i>                         | 158        |
| 7.2.4.4  | <i>Epärehellisyys, kilpaileva toiminta ja muu sopimaton käytös</i>             | 160        |
| 7.2.4.5  | <i>Rikolliset teot ja päihteiden käyttö</i>                                    | 162        |
| 7.3      | Irtisanominen työn vähyyden perusteella                                        | 164        |
| 7.3.1    | Vaihtoehdot työn vähetessä                                                     | 164        |
| 7.3.2    | Työn väheneminen                                                               | 165        |

|         |                                                                                        |     |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 7.3.2.1 | <i>Työn vähenemisen määrä</i>                                                          | 165 |
| 7.3.2.2 | <i>Syy</i>                                                                             | 166 |
| 7.3.2.3 | <i>Kesto</i>                                                                           | 167 |
| 7.3.2.4 | <i>Ennakointi</i>                                                                      | 168 |
| 7.3.3   | <i>Muun työn tarjoaminen ja koulutusvelvollisuus</i>                                   | 168 |
| 7.3.3.1 | <i>Alueellinen laajuus</i>                                                             | 171 |
| 7.3.3.2 | <i>Konsernit</i>                                                                       | 171 |
| 7.3.3.3 | <i>Työsuhteen ehdot</i>                                                                | 172 |
| 7.3.3.4 | <i>Koulutusvelvollisuus</i>                                                            | 173 |
| 7.3.4   | <i>Irtisanottavan valinta</i>                                                          | 174 |
| 7.3.4.1 | <i>Työehtosopimuksen vähentämisjärjestys</i>                                           | 175 |
| 7.3.4.2 | <i>Erityissuoja</i>                                                                    | 176 |
| 7.3.5   | <i>Tilanteet, joissa ei ole irtisanomisoikeutta</i>                                    | 177 |
| 7.3.5.1 | <i>Uusi työntekijä</i>                                                                 | 177 |
| 7.3.5.2 | <i>Ei tosiasiallista työn vähenemistä</i>                                              | 178 |
| 7.4     | <i>Purkaminen</i>                                                                      | 179 |
| 7.4.1   | <i>Koeaikapurku</i>                                                                    | 179 |
| 7.4.1.1 | <i>Syrjivät syyt</i>                                                                   | 180 |
| 7.4.1.2 | <i>Epäasialliset syyt</i>                                                              | 180 |
| 7.4.1.3 | <i>Menettely</i>                                                                       | 182 |
| 7.4.1.4 | <i>Koeaikapurku ja palkanmaksu</i>                                                     | 183 |
| 7.4.2   | <i>Työsopimuksen purkaminen</i>                                                        | 184 |
| 7.5     | <i>Työsopimuksen purkautuneena pitäminen</i>                                           | 185 |
| 7.5.1   | <i>Poissaoloilmoitus</i>                                                               | 185 |
| 7.5.2   | <i>Luvaton poissaolo</i>                                                               | 185 |
| 7.5.3   | <i>Työnjohto-oikeus</i>                                                                | 186 |
| 7.5.4   | <i>Lomautus</i>                                                                        | 186 |
| 7.5.5   | <i>Hyväksyttävä syy poissaololle ja ilmoittamatta jättämiselle</i>                     | 187 |
| 7.5.5.1 | <i>Sairaus</i>                                                                         | 187 |
| 7.5.5.2 | <i>Väärinkäsitys</i>                                                                   | 188 |
| 7.5.6   | <i>Menettely</i>                                                                       | 188 |
| 7.6     | <i>Erityiset päättämistilanteet</i>                                                    | 189 |
| 7.6.1   | <i>Raskaana tai perhevapaalla olevan työntekijän työsuhteen päättäminen</i>            | 189 |
| 7.6.1.1 | <i>Raskaana olevan työntekijän irtisanominen</i>                                       | 189 |
| 7.6.1.2 | <i>Irtisanominen perhevapaan aikana työntekijästä johtuvien syiden vuoksi</i>          | 189 |
| 7.6.1.3 | <i>Irtisanominen perhevapaan aikana taloudellisin ja tuotannollisin päättämisyksin</i> | 190 |
| 7.6.1.4 | <i>Koeaikapurku ja raskaus</i>                                                         | 191 |
| 7.6.1.5 | <i>Työntekijän irtisanoutuminen perhevapaan aikana</i>                                 | 192 |

|          |                                                                        |            |
|----------|------------------------------------------------------------------------|------------|
| 7.6.2    | Maanpuolustusvelvollisuutta suorittavan irtisanominen                  | 192        |
| 7.6.3    | Henkilöstön edustajan työsuhteen päättäminen                           | 193        |
| 7.6.3.1  | <i>Työntekijästä johtuvat päättämissyyt</i>                            | 194        |
| 7.6.3.2  | <i>Taloudelliset ja tuotannolliset päättämissyyt</i>                   | 195        |
| 7.6.4    | Konkurssi                                                              | 196        |
| 7.6.5    | Työnantajan kuolema                                                    | 197        |
| 7.6.6    | Osa-aikaistaminen                                                      | 197        |
| 7.6.7    | Työllistymisvapaat                                                     | 197        |
| 7.6.8    | Irtisanotun työntekijän työllistymistä edistävä valmennus tai koulutus | 199        |
| 7.6.9    | Työterveyshuollon palvelut irtisanotulle                               | 200        |
| 7.6.10   | Irtisanominen liikkeen luovutuksen yhteydessä                          | 201        |
| 7.6.10.1 | <i>Ei liikkeen luovutus</i>                                            | 203        |
| 7.6.10.2 | <i>Liikkeen luovutuksen vaikutukset työsuhteisiin</i>                  | 204        |
| 7.6.10.3 | <i>Työehtosopimukset</i>                                               | 205        |
| 7.6.10.4 | <i>Yhteistoimintamenettely</i>                                         | 206        |
| 7.6.10.5 | <i>Työntekijän oikeus irtisanoutua</i>                                 | 206        |
| 7.6.11   | Yrityssaneeraus ja työsopimuksen irtisanominen                         | 207        |
| 7.6.11.1 | <i>Laajennettu irtisanomisoikeus</i>                                   | 207        |
| 7.6.11.2 | <i>Ennen saneerausohjelmaa</i>                                         | 207        |
| 7.6.11.3 | <i>Saneerausohjelman aikana</i>                                        | 207        |
| 7.6.12   | Työsopimuksen raukeaminen                                              | 207        |
| <b>8</b> | <b>Päättämismenettely</b>                                              | <b>208</b> |
| 8.1      | Päättämismenettely irtisanottaessa henkilöön liittyvällä perusteella   | 208        |
| 8.1.1    | Päättämisperusteeseen vetoaminen                                       | 208        |
| 8.1.2    | Kuuleminen                                                             | 209        |
| 8.2      | Päättämismenettely irtisanottaessa työn vähyiden perusteella           | 209        |
| 8.2.1    | Työnantajan selvitysvelvollisuus                                       | 209        |
| 8.2.2    | Muutosneuvottelut                                                      | 210        |
| 8.2.3    | Työllistymisvapaat                                                     | 210        |
| 8.2.4    | Irtisanotun työntekijän työllistymistä edistävä valmennus tai koulutus | 210        |
| 8.2.5    | Työterveyshuollon palvelut irtisanotulle                               | 210        |
| 8.3      | Työsopimuksen päättämismilloituksen toimittaminen                      | 211        |
| 8.3.1    | Ensisijaisesti henkilökohtaisesti                                      | 211        |
| 8.3.2    | Kirjeitse tai sähköisesti                                              | 211        |
| 8.4      | Työsopimuksen päättämisperusteiden ilmoittaminen                       | 212        |

|                 |                                                          |            |
|-----------------|----------------------------------------------------------|------------|
| <b>9</b>        | <b>Työsopimuksen pätemättömyys ja kohtuuttomat ehdot</b> | <b>213</b> |
| 9.1             | Oikeustoimilain mukainen pätemättömyys                   | 213        |
| 9.2             | Kohtuuttomat ehdot                                       | 214        |
| 9.3             | Mitättömän ehdon vaikutukset                             | 214        |
| 9.4             | Vajaavaltaisuuteen perustuva pätemättömyys               | 215        |
| <b>10</b>       | <b>Vahingonkorvaus ja seuraamukset</b>                   | <b>216</b> |
| 10.1            | Yleinen vahingonkorvausvelvollisuus                      | 216        |
| 10.2            | Korvaus työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä     | 218        |
| 10.3            | Korvauksen yhteensovittaminen                            | 219        |
| <b>Liitteet</b> |                                                          |            |
|                 | Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus                   | 222        |
|                 | Määräaikainen työsopimus                                 | 225        |
|                 | Kirjallinen varoitus                                     | 228        |
|                 | Lomautusilmoitus                                         | 229        |
|                 | Työsuhteen päättämisilmoitus                             | 230        |
|                 | Työsopimuslaki 26.1.2001/55                              | 232        |